

Zolang er leven is

Hendrik Groen bij Meulenhoff:

*Pogingen iets van het leven te maken
Zolang er leven is
Leven en laten leven
Een kleine verrassing
Opgewekt naar de eindstreep
Rust en Vreugd
Groeten uit Benidorm
Meneer Putmans ziet het licht
De slag om Rust en Vreugd*

Hendrik Groen

Zolang er leven is

Het nieuwe geheime dagboek van Hendrik Groen, 85 jaar

ROMAN

MEULENHOFF

Eerste druk 2016
Dertigste druk 2026

ISBN 978-90-896-8402-8
ISBN 978-94-023-2951-3 (e-book)
ISBN 978-90-528-6173-9 (audio)
NUR 302

Omslagontwerp: dps Design & Prepress Studio, Amsterdam
Omslag portret © Victor Meijer
Omslag ballonnen © Penguin UK
Letterbeeld auteursnaam: Ingrid Bockting
Zetwerk: Text & Image, Assen

© 2016 Hendrik Groen en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Woensdag 31 december 2014

Volgens de statistieken heeft een man van vijftachtig op deze laatste dag van het jaar ongeveer tachtig procent kans om 31 december 2015 te halen. Ik vaar op gegevens van het *Nationaal Kompas Volksgezondheid*.

Ik ga mijn best doen, maar dus niet zeuren als het dagboek, waar ik morgen mee begin, het eind van het jaar niet haalt. Een kans van 1 op 5.

Donderdag 1 januari 2015

Evert stak zijn rotjes vroeger bij voorkeur af in hondendrollen of, nog mooier, paardendrollen, maar die zag je niet zo vaak. Hij betreurt erg dat de bommetjes vroeger zo veel kleiner waren dan nu.

‘Het is dat ik in mijn rolstoel een grote kans heb mezelf de lucht in te schieten, maar anders zou ik graag een paar strijkers aansteken in de hal.’ Dat was zijn bijdrage aan de al dagen durende discussie over vuurwerk.

Ondanks een petitie van de bewoners had onze directrice, mevrouw Stelwagen, geen poging gedaan een vuurwerkvrije zone rond ons bejaardenhuis ingesteld te krijgen. Volgens een korte verklaring op het mededelingenbord vond zij dat op dit moment

‘niet opportuun’. Daar zat wat in, vonden sommige bewoners, vooral mensen die niet wisten wat opportuun betekende. Anderen dachten dat Stelwagen liever geen blauwtje wilde lopen bij de gemeente.

Onze Oud-maar-niet-dood-club heeft oud & nieuw gevierd in de aanleunwoning van Evert, waar gebakken en gekookt mag worden, een activiteit die niet is toegestaan in de kamers van het bejaardenhuis. Met ex-topkoks Antoine en Ria in de gelederen mag je geen gelegenheid tot kokkerellen voorbij laten gaan.

Om kwart voor twaalf zijn we gezamenlijk afgereisd naar de kamer van Graeme, ons hoogst wonende clublid op de vijfde etage. Op zijn balkon hebben we het vuurwerk bewonderd en heeft Evert, namens ons allemaal, één illegale vuurpijl afgestoken, als gebaar van opstandigheid naar de directie. Hij was erg mooi.

We zijn benieuwd door wie we verraden worden.

Edward heeft spontaan aangeboden op het matje van de directrice te verschijnen, mocht het zo ver komen. Hij heeft toegezegd dan nog onverstaanbaarder te praten dan hij altijd al doet en schriftelijk verslag te doen op de volgende vergadering van Omanido.

Kortom: de stemming zat er goed in.

Om twee uur lag ik in bed. Het is een paar decennia geleden dat ik het zo laat heb gemaakt. Bravo Hendrik.

Vrijdag 2 januari

Er zat het afgelopen jaar een gat in elke dag. Heel het jaar 2013 schreef ik dagelijks trouw in mijn dagboek. Dat ene (of anderhalf) uur schrijven gaf mij een gevoel van nut en noodzaak. Misschien is het ontbreken van verplichtingen wel het belangrijkste kenmerk van het leven in een bejaardenhuis. Alles wordt voor je geregeld. Nadenken is niet nodig. Je kunt het leven als vla naar binnen le-

pelen, alle klontjes zijn eruit. Hap, slik, weg.

Er zijn genoeg bewoners die tevreden zijn met deze permanente all-inclusive vakantie, maar voor mij, en een aantal van mijn vrienden, draagt de ledigheid van het bestaan in het verzorgingshuis niet bij aan het dagelijks geluk.

Ik heb besloten om in 2015 opnieuw een dagboek bij te houden. Enerzijds om een dagelijkse verplichting te hebben en anderzijds omdat het mij dwingt alert te blijven, ogen en oren de kost te geven en de ontwikkelingen in ons zorgcentrum en de rest van de wereld te volgen. Ik zal de hersenen dagelijks aan het werk zetten en de gedachten netjes op een rij houden. Hersengymnastiek houdt de geest soepel. Het afgelopen jaar heb ik ook te vaak gedacht hoe jammer het was dat ik niets meer opschreef als er weer eens een bejaarde in een paar sloten tegelijk was gelopen, het personeel er een potje van maakte of de directrice al te hooghartig regeerde over haar onderdanen. Ik heb er weer zin in.

Zaterdag 3 januari

Een directeur van een verpleegtehuis heeft in de krant het goede voorbeeld gegeven met een eerlijk verhaal: 'De verwachtingen die wij als samenleving gecreëerd hebben over professionele ouderenzorg kunnen onder de huidige omstandigheden niet worden waargemaakt.'

Oftewel: het is niet te voorkomen dat er af en toe een luier niet meteen wordt verschoond, een gebit zoekraakt of iemand tijdelijk aan een bed vastgebonden moet worden. Jammer maar helaas. Als alle steen-en-beenklagers, alle sensatiebeluste journalisten en alle tweeëndertig controlerende instanties van verpleegtehuizen het anders willen, zullen ze de meerderheid van de Nederlanders ervan moeten overtuigen dat de zorgpremie flink omhoog moet. Succes!

Ik zal onze directrice het betreffende artikel persoonlijk overhandigen.

Ja, daar kijkt u van op, hè? Brave Hendrik is niet meer. We mogen nog niet spreken van dappere Hendrik maar ik heb mij een jaar geleden, bij de begrafenis van Eefje, voorgenomen die eeuwige voorzichtigheid te laten varen. Ik zeg steeds vaker waar het op staat en dat voelt meestal uitstekend. Van tevoren moet ik nog altijd even slikken, klopt mijn hart in mijn keel en aarzel ik een moment, maar vervolgens spring ik van de hoge duikplank in het diepe, om juichend weer boven water te komen. De steun van de andere leden van de Oud-maar-niet-dood-club is hierbij onontbeerlijk. Vooral Evert, die én mijn beste vriend is én er totaal geen moeite mee heeft om te zeggen waar het op staat, is mijn steun en toeverlaat.

Er is ook dit jaar weer een horrorwinter voorspeld. Ondanks alle vorige foutieve voorspellingen van ijskoude wintermaanden wordt ook deze prognose weer zeer serieus genomen. Mijn medebewoners hebben volop gehamsterd. De kastjes puilen uit van koekjes, chocolaatjes, frisdrank en wc-papier. Dat laatste sinds we daar uit bezuinigingsoverwegingen zelf voor moeten zorgen. Er wordt sindsdien gemiddeld veel zuiniger geveegd, met alle consequenties van dien. Wat aan papier wordt uitgespaard, moet aan extra wasmiddel worden uitgegeven.

Zondag 4 januari

De directrice, mevrouw Stelwagen, kijkt er inmiddels niet meer van op als ik haar een krantenartikel geef of anderszins gevraagd adviseer.

Stelwagen kent geen ander belang dan eigenbelang: een goede reputatie voor haarzelf. Die is gediend met rust in haar tent en met tevreden bewoners. Zij weet dat ik dat weet. Zij weet ook dat ik

een kleine achterban heb die ze niet moet onderschatten, en dat doet ze dan ook niet.

De strijd tussen de directrice en Omanido is subtiel en voorzichtig, met nu eens een kleine overwinning voor de een en dan weer voor de ander. Niemand is gebaat bij openlijke oorlogvoering. Daarvoor zijn de belangen te groot.

‘Dank u wel, meneer Groen. U hebt weer iets gevonden waar wij wellicht ons voordeel mee kunnen doen?’

‘Inderdaad. Een interessant artikel over een collega van u. Over verwachtingen ten aanzien van zorg en de openheid daarover.’

‘Openheid, daar ben ik een groot voorstander van, openheid waar mogelijk. En altijd in dienst van het algemeen belang.’

‘Algemeen belang is een pet waar veel onder past, mevrouw Stelwagen.’

‘Klopt helemaal, meneer Groen.’

Zo ongeveer is de toon van onze conversaties. Meestal moet ik daarna even bijkomen van de zenuwen, maar dat heb ik er wel voor over. Wat adrenaline op zijn tijd kan geen kwaad.

Maandag 5 januari

Het was prachtig weer gistermiddag en dus heb ik getest of ik mijn bankjes nog haal. Het is 400 meter naar bankje 1, daarna 600 meter naar bankje 2 en ten slotte weer 400 meter om thuis te komen. De afstanden zijn bij benadering.

Ik heb het met enige moeite gehaald. Mijn actieradius is nu al een jaar stabiel en ik durf tevreden te stellen dat in dit geval stilstand vooruitgang is.

Voor mij geldt: de snelste manier om ergens te komen is langzaam doen. Dan stort ik niet tussen twee bankjes ter aarde. Heel rustig lopen en dan toch een zekere kwiekheid uitstralen valt nog niet mee. Ik weiger de rollator en vertrouw op een stok die nog

van mijn vader is geweest en die ik iets te hoog door de lucht zwaai. Verder probeer ik op de bankjes zo pittig mogelijk te zitten. IJdele Hendrik. God weet waarom.

Het dagelijks schrijven in mijn dagboek bevalt me nu al weer uitstekend. Ik ben blij dat ik de pen weer heb opgepakt en betreur dat ik hem een jaar heb laten liggen.

Zoals mijn vrouw vroeger zei: je krijgt vooral spijt van de dingen die je niet hebt gedaan.

Ik zal de komende dagen het verloren jaar 2014 in grote lijnen even doornemen voor wat betreft de gebeurtenissen in ons tehuis.

Dinsdag 6 januari

De belangrijkste gebeurtenis van 2014 vond plaats toen het jaar pas twee dagen oud was: de begrafenis van Eefje. Mijn schat lag erbij als een prachtige Sneeuwwitje-op-leeftijd, voordat het deksel van de kist de definitieve schaduw wierp.

De afscheidsdienst was waardig, er was mooie muziek en er werd ontroerend gesproken. Maar dat alles gaf toch nauwelijks troost.

De belangrijkste reden dat ik maandenlang geen zin had in schrijven, was dat ik haar miste. Zodra ik achter de computer ging zitten tikte ik, bij wijze van spreken, meteen haar naam. Heel langzaam heeft de tijd het verdriet geheeld.

De op een na belangrijkste gebeurtenis is dat Grietje in november is verhuisd naar 'de andere kant', de gesloten afdeling. De heer Alzheimer heeft sneller toegeslagen dan verwacht. Ze was steeds vaker de weg kwijt. Letterlijk, als ze op de verkeerde verdieping haar oude huis aan het zoeken was, en figuurlijk als ze geen idee had waar een theepot ook alweer voor diende. Tot het einde toe hebben we veel gelachen. Ze was altijd zeer opgewekt in de war. Geen woede en geen angst. Welgemoed liep ze bij de verhuizing

heen en weer achter het karretje waarmee haar spulletjes werden verhuisd.

Zo wil iedereen wel dement worden. Maar bij mijn bezoeken aan Grietje zie ik dat zij de roos is tussen de brandnetels.

In Hillegom is een selectie van dementerenden uit verpleeghuis Den Weeligenberg weer zelfstandig gaan wonen. Aanleunend, maar toch. Ik heb eens goed rondgekeken op de gesloten afdeling hier, maar daar zag ik niemand die ik weer de sleutels van een eigen kamer zou geven. Tenzij om de noodscenario's te testen: wat te doen bij een overstroming, brand of ontploffing? Hebben ze in Hillegom sommige oudjes misschien iets te snel opgesloten?

Mevrouw Quint, een beroepspessimist, heeft een aanslag op paus Franciscus voorspeld. Met een half speculaasje in haar mond wist zij het zeker: 'Die gaat het einde van het jaar niet halen, hoe hard we ook bidden.' Daarbij sproeide ze vrolijk koek in het rond.

Evert wilde met haar wedden om honderd euro dat deze vriendelijke plaatsvervanger van Jezus op aarde ook op 1 januari 2016 nog springlevend zou zijn, maar zo veel vertrouwen had Quint ook weer niet in haar eigen voorspellingen.

Ik moet zeggen dat Franciscus mijn warme sympathie heeft, alleen al omdat hij rijdt in een witte Renault 4 uit 1984.

Wat zou er met die rare pausmobiel gebeurd zijn?

Woensdag 7 januari

Onze club Omanido had in 2014 een overgangsjaar. Met Eefje was een steunpilaar weggefallen en Grietje moest in de lente ook afhaken bij onze uitjes, omdat ze steeds vaker alles wilde aanraken. Dat gaf bijvoorbeeld in het nieuwe Rijksmuseum nogal wat gedoe met zaalwachten.

'Ik wil alleen maar even weten hoe het voelt.'

‘Mevrouw, dat mag echt niet.’

‘O, dan zal ik het ook echt niet meer doen.’ Twee zalen verder was ze dat al weer vergeten.

Maar er is ook goed nieuws: we hebben twee nieuwe leden aangenomen. Op mijn voorspraak is meneer Geert Hoogdalen, mijn vriend van weinig woorden en bezitter van een Ferrari van een scootmobiel, in het voorjaar bij de club gekomen. Kort daarna heeft Edward mevrouw Van der Horst voorgedragen als lid. Hij vond dat er enige compensatie moest komen voor zijn eigen afasie, waardoor hij steeds onverstaanbaarder gaat praten, en voor de zwijzaamheid van Geert. Leonie van der Horst praat graag, is vrolijk, een beetje gek en vol ideeën. En ze vindt Evert leuk, die daar maar zeer mondjesmaat van gediend is, wat Leonie er weer toe verleidt hem extra vaak over zijn kale bol te aaien.

Kortom: twee aanwinsten voor de club.

De zorgwet is al maandenlang onderwerp van gesprek. Hoewel er nog geen kopje thee minder is uitgeserveerd, beweren sommige bewoners de gevolgen van de bezuinigingen nu al aan den lijve te ondervinden.

Toen ik mevrouw Slothouwer, die zoals gebruikelijk het hoogste woord voerde, om een voorbeeld vroeg, wist ze niets anders te bedenken dan: ‘Daar heb je meneer Groen weer hoor, met zijn voorbeelden.’

Voorheen vormde mevrouw Slothouwer een onuitstaanbaar duo met haar zus. Sinds die vorig jaar plotseling overleed, heeft de overgebleven Slothouwer haar zusters portie kwaadaardigheid erbij genomen.

Ik kreeg steun. ‘Nou, ik ben het wel met de geachte afgevaardigde Groen eens, mevrouw Slothouwer, geef eens een voorbeeld,’ zei Graeme. Toen vond ze het onderwerp ineens niet meer interessant.

Donderdag 8 januari

Het nieuws van de slachtpartij bij het Franse blad *Charlie Hebdo* heeft me diep geraakt. Het overkomt me niet vaak meer dat ik emotioneel word van een gebeurtenis in het nieuws, maar gisteren was ik de hele dag van slag.

En, alsof het afgesproken was, onthielden mijn medebewoners zich van de gebruikelijke onzinnige commentaren. Alleen Bakker vond dat iedere buitenlander met een baard opgesloten moest worden.

‘Je bedoelt bijvoorbeeld Sinterklaas en de Kerstman?’ vroeg Leonie.

‘Nee, die natuurlijk niet. Alleen bruine en zwarte mensen.’

Je zou zijn mond graag dichtplakken met stevig tape. Met een klein gaatje voor een rietje om alleen vloeibaar voedsel mee op te zuigen.

Er is hier bij mijn weten nog nooit een islamitische bewoner geweest. Ik vermoed dat Turkse en Marokkaanse ouderen hun dagen slijten in het land van herkomst of opgesloten zitten in de flat van een van hun kinderen. Met het trappenhuis als een onneembare barrière.

Er zijn wel moslims onder het personeel, maar er is geen bewoner die eens een praatje over Allah begint met een schoonmaker of een huishoudelijke hulp met een hoofddoekje. Wij weten niets van hen, zij weten niets van ons.

Ik heb het misschien al eens gezegd, maar God en ik hebben afgesproken elkaar niet lastig te vallen. En een God die tweeënzeventig maagden uitlooft, voor wat dan ook, lijkt me van alle goden wel een van de domste. Nog los van het feit dat een beetje kerel in een paar maanden door zijn maagden heen is. En wat is de beloning voor vrouwen eigenlijk?

Straks is er een minuut stilte. Ik zou graag mijn pen omhoog houden, maar ik ben bang dat het niet begrepen zal worden.

Vrijdag 9 januari

Het Aanjaagteam Langer Zelfstandig Wonen heeft een brief gestuurd aan alle burgemeesters met de oproep om aandacht voor transitie in de ouderenzorg. Bejaarden houden niet van verandering, maar transitie vinden ze minder erg.

Ooit was het doel van het bejaardenhuis te zorgen voor de drie C's: comfort, controle en contact. Wonderlijk genoeg zijn die C's een beetje uit het zicht geraakt.

Oude mensen moeten tegenwoordig zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen. Dat klinkt aardig, maar er zitten toch wat haken en ogen aan. Volgens het CBS zijn er 300.000 extreem eenzame bejaarden. Het grootste deel woont thuis en moet daar volgens de nieuwe opvatting dus zo lang mogelijk zelfstandig extreem eenzaam blijven.

We slaan door. Het idee om middels bejaardenhuizen te zorgen voor comfort, controle en contact is prima. Het schort alleen aan de uitvoering. Bejaardenhuizen zorgen vooral voor betutteling, onzelfstandigheid en luiheid.

Overall lees je over groepen ouderen die nieuwe vormen zoeken van bij elkaar wonen om te zorgen voor... jawel: comfort, controle en contact. Alleen zijn dat geen ouderen van dik over de tachtig, maar vitale zestigers en zeventigers met ideeën en geld.

Zo, dit stokpaard kan weer voor een tijdje op stal.

Ik heb twee voornemens voor 2015. Het eerste is 2016 halen en het tweede is afrekenen met nutteloze rommel. Mensen zijn verzamelaars. Er is niet zo lang geleden een kamer ontruimd van een overleden bewoonster, waar tientallen pakken suiker, stukken zeep, kuipjes boter en pakken houdbare melk werden gevonden. Zeg maar alles wat in de oorlog op de bon was. Daarnaast ook nog kasten vol prullen: vaasjes, kopjes, beeldjes, bordjes, kaarsjes, flesjes en blikjes. Ik heb toen eens kritisch rondgekeken in mijn eigen kamer: vol overbodige spulletjes.

Eigenlijk zou ik elke dag één nutteloos ding weg moeten gooien. Koop ik iets nieuws, dan moet ik die dag twee dingen weggooien. Aan het eind van het jaar zou ik dan toch maar mooi 365 overbodige dingen minder hebben.

Zaterdag 10 januari

Nog even over 2014.

Langzaam herstelde Omanido zich van het overlijden van Eefje en het terugtreden van Grietje. In het late voorjaar pakten we de uitstapjes weer op. Een nieuwe ketting met pareltjes. Toen bleek dat we die nieuwe uitjes en nieuwe inspiratie nodig hebben om niet weg te sukkelen in lamlendigheid. We hebben afgesproken dat het ons geen tweede keer zal overkomen dat we zomaar een paar maanden weggooien. Doden, ook zeer dierbare, mogen in ons geval geen excuus zijn.

‘Dan kan je wel aan de gang blijven!’ zei Evert en hij vroeg zich vervolgens hardop af of er een workshop grafkisten beschilderen bestaat. ‘Dat je een beetje vrolijk de grond in gaat.’

Hij heeft nog niets gevonden, hoewel het volgens hem een gat in de markt is. Hij heeft ook meegedeeld dat hij graag wil dat we op zijn begrafenis vrolijk en kleurrijk gekleed gaan. Dat gold ook voor de dragers. Of we daarop wilden toezien.

Er is een nieuwe bewoonster die vanmiddag bij de thee achter elkaar tien bastognekoeken heeft opgegeten. Om haar heen werd het zo rond de vierde koek langzaam stil en daarna zaten een stuk of zes bewoners ademloos te kijken hoe bastogne na bastogne in haar kleine mondje verdween. Het was haar eigen pak koeken dus de zuster kon er eigenlijk niet veel van zeggen. Maar bij de achtste koek hield ze het niet meer.

‘Mevrouw Lacroix, is dat nou wel zo verstandig?’

‘Sst,’ probeerde ze te zeggen met een mond vol koek. Tenminste, daar leek het op.

Na haar tiende koek keek ze de kring rond en vroeg of iemand anders misschien ook een bastognekoek wilde.

‘Waarom doet u dat?’

‘Ik ben performancekunstenares,’ antwoordde ze.

‘Dat hebben wij weer...’ zei meneer Bakker.

‘Wat is ze?’ vroeg mevrouw Duits.

Ik heb het verhaal uit de eerste hand van Edward. Hij was erbij en vond het prachtig.

Ik moet maar eens kennismaken met mevrouw Lacroix.

Zondag 11 januari

Uit onderzoek is gebleken dat tachtigjarigen gelukkiger zijn dan toen ze veertig waren. Bij veertig zit je op je geluksdieptepunt. Dan maak je je zowel zorgen om je ouders als om je kinderen en brengt je baan ook nog de nodige stress.

Het zijn de bevindingen van een professor van tachtig. Die weet waarover hij praat. Maar loopt deze professor, ene meneer Vaillant, wel eens rond in een bejaardenhuis als het onze? Dan wist hij dat het geluk hier niet bepaald van de tachtigjarige gezichten straalt. Dat de oudjes hun geluk heel goed onder stoelen en banken kunnen steken.

Misschien moet hij eens een paar colleges komen geven om een en ander uit te leggen. Het is tenslotte een beetje nu of nooit, qua gelukkig zijn.

Ik wil als voorbeeld graag het weer nemen.

Het stormt nu al bijna een week en na een dipje van windkracht zes gaan we de komende dagen weer naar de acht. Als je maar half zo gelukkig bent als de professor beweert, laat je jouw geluk natuurlijk niet dagenlang verknallen door een stevige bries. Integen-

deel: dan ga je de straat op en laat je de wind door je haren waaien.

Maar dat gebeurt weinig. Er is voornamelijk gejammer over kapsels die in de war raken. Alsof die laatste paar haren nog zo nodig keurig in het gelid moeten staan.

Zelf ben ik erachter gekomen dat mijn scootmobiel toch enigszins zijwindgevoelig is. Vanochtend sloeg ik bijna om toen ik bij een rukwind tussen twee flats door een hoge stoeprand schampte. Ik gooide mijn gewicht juist op tijd naar de andere kant en stuiterde terug. Achter me hoorde ik Geert hard lachen in zijn scoot. Een paar honderd meter verder kon ik schateren toen hij de volle laag kreeg van een auto die naast hem door een plas reed. Twee ouwe kwajongens op een stille, stormachtige zondagochtend in Amsterdam-Noord. Domweg gelukkig in weer en wind.

Maandag 12 januari

Het lichamelijk leed gaat ook aan de leden van Omanido niet voorbij. Niet om te klagen maar wel om rekening mee te houden: Evert zit in een rolstoel en heeft suiker. Antoine en Ria vormen het klassieke duo van de lamme en de blinde: hij heeft reuma, zij ziet slecht. Edward is na een beroerte zo goed als onverstaaanbaar. Geert heeft een stoma en een slaapstoornis. Leonie bibbert heel erg en is incontinent. Ikzelf ben kortademig, loop slecht, druppel en heb van tijd tot tijd jicht. Alleen Graeme is nog in zeer goeden doen.

Een indrukwekkende rij kwalen, nietwaar?

Binnen de club zijn daar duidelijke afspraken over gemaakt: er mag niet over worden gezeurd maar wel de spot mee worden gedreven. Dat helpt enorm. We lachen veel om onze ellende. Dat maakt het leven met de beperkingen die de lichamelijke aftakeling met zich meebrengt een stuk eenvoudiger.

Er is een mooi nieuw plan geboren tijdens een min of meer toevallige samenscholing van de Oud-maar-niet-dood-club. We hadden qua uitjes, min of meer per ongeluk, een kleine winterstop tot na de feestdagen, maar het beviel niemand om zo lang niets te hebben om naar uit te zien. Ria en Antoine kwamen, bij de thee gisteren, enigszins aarzelend met een idee voor een tweede soort activiteit.

‘Iets met eten, dachten wij eigenlijk aan.’

‘Goh, dat is verrassend,’ zei Edward.

‘We dachten dat het misschien wel leuk zou zijn om bijvoorbeeld eens in de maand uit eten te gaan met zijn allen en dat steeds iemand anders een restaurant uitkiest uit telkens een ander land.’

‘Zo,’ zei Evert, ‘en dat leek jullie wel een leuk plan?’

Ria en Antoine keken een beetje beteuterd. ‘Het hoeft niet hoor.’

‘Het lijkt mij eerlijk gezegd... een geweldig plan,’ zei Evert met een brede grijns. ‘Misschien zou het alleen iets vaker moeten.’

En aldus is besloten: eens in de drie weken gaan we uit eten, in een restaurant uit steeds een ander land, naar keuze van een steeds wisselend lid van de club. De Chinees en de Italiaan zijn van deelname uitgesloten. Dit project komt niet in plaats van, maar boven op de uitjesreeks die binnenkort ook weer gaat starten.

Dinsdag 13 januari

De eerste dode bekende Nederlander van het jaar is Frans Moleenaar. Van de trap gevallen en er niet meer bovenop gekomen. Een wonderlijke man uit de wonderlijke wereld van de haute couture. Een wereld geheel losgezongen van de werkelijkheid.

‘Ze maken alleen kleren voor carnaval. Dat draagt toch geen mens,’ vond mevrouw Van Diemen.

‘Zo’n hoed is wel meteen handig als paraplu,’ merkte haar buurvrouw op over een middelgrote ufo die een mannequin op haar hoofd had.

‘En altijd homo’s, en altijd de mooiste vrouwen om zich heen,’ zei meneer Dickhout misprijzend.

‘Tenminste als je van graten met een vel eromheen houdt. Er zit geen draadje vlees aan,’ vond zijn buurman weer.

Frans Molenaar zou zijn pedante neusje opgehaald hebben voor deze analyses.

Wij zijn hier in huis niet meer zo erg modebewust. Alleen qua afgezakte broeken, kruis tussen de knieën, en losse bretels zijn we zeer bij de tijd. Dat is ook in de ‘echte’ wereld in de mode bij hippe jongens. Je zou kunnen zeggen dat we op dat gebied de trend hebben gezet.

Evert kwam gisteren voor het eten even een borrel halen, want zijn voorraad was op en hij had geen zin storm en regen te trotseren om naar de slijter te gaan.

Hij heeft wel eens een verzoek ingediend bij de directrice, of onze superette beneden niet ook drank kon gaan verkopen. Nee, dat was ‘vergunningstechnisch’ niet mogelijk.

‘Ik verwacht trouwens als ik doodga een mooie krans van Gall & Gall,’ zei Evert tegen mij, ‘omdat ik, ondanks mijn suiker, zo’n trouwe klant ben gebleven. Een lichtend voorbeeld van eigenwijsheid.’

Mijn vriend is vorig jaar, wonder boven wonder, nieuwe amputaties en andere ellende bespaard gebleven. Eigenlijk ziet hij er prima uit in zijn rolstoel. Scherp als een mes.

Hij mag absoluut niet eerder doodgaan dan ik. Dus schenk ik hem kleine borrels in. Evert heeft aan zijn rolstoel een flessenhouders geknutseld, maar ik sta erop de jenever steeds weer in de koelkast te zetten. ‘Niet dat ik je wil betuttelen hoor, goede vriend.’

‘Zak in een wak, Groen.’

Woensdag 14 januari

Een mysterieuze zaak houdt de gemoederen bezig.

Er is voor de vijfde maal op een vreemde plek een appel gevonden. Een paar dagen geleden lag de eerste appel in de lift, daarna vond iemand er een bij de voordeur, twee keer lag er een op verschillende gangen en vanochtend dreef er een Granny Smith in het aquarium. Gelukkig waren er geen vissen overleden. Omdat kleine gebeurtenissen in ons huis, bij gebrek aan belangrijke zaken, graag wat worden uitvergroot, is het feit dat iemand zomaar ‘overal’ appels neerlegt het gesprek van de dag.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de vijfde appel oorspronkelijk náást het aquarium lag. Ik heb hem erin gelegd. Het ging vanzelf. Er was niemand op de gang die me kon zien. Voor alle duidelijkheid: ik ben niet de appellegger. Ik hoop wel dat de dader enigszins in de war is nu er een appel in het aquarium is opgedoken.

Volgens mevrouw Schaap kunnen vijf appels bijna geen toeval zijn. Goed zo, Sherlock Schaap.

De mensen zijn begonnen elkaars fruitschaal te inspecteren.

In storm en regen een ritje gemaakt in de scoot en de eerste narcissen in bloei gezien. Voor wie mij niet gelooft: in een grasstrook aan het einde van de Kamperfoelieweg. Sneeuwkllokjes had ik vorige week al gezien, dat is niet heel uitzonderlijk, maar die narcissen in januari zijn toch een beetje in de war.

Ik zou graag een dikke laag ijs op de wateren zien, dik genoeg voor de scootmobiel. Voor het eerst in jaren zou ik weer het ijs op durven. Voorwaarde is dat er een geschikte plek is om het ijs op en af te rijden. Het lijkt me geweldig om bijvoorbeeld over de Gouwzee van Volendam naar Marken te scooteren. Geert heeft beloofd mee te gaan met zijn Ferrari-scoot.

Donderdag 15 januari

Er lag vandaag een mandarijntje in de lift.

‘Waren we net een beetje gewend aan die appels en nu dit weer,’ verzuchtte mevrouw Schaap.

Het fruit is het belangrijkste onderwerp van gesprek bij de koffie en de thee. Sommige bewoners worden er erg zenuwachtig van. Die vermoeden dat het een voorbode is van groot onheil.

‘Het is maar een mandarijntje hoor. Geen bom,’ stelde een zuster de mensen gerust.

Ik heb met Evert een weddenschap lopen. Ik denk dat het iemand van het personeel is die stiekem met fruit strooit, hij is ervan overtuigd dat een bewoner de dader is. De inzet: een boek naar keuze van de verliezer. Evert heeft moeten zweren niet zelf degene te zijn die het fruit neerlegt. Eerst wilden we wedden wat het volgende was dat gevonden zou worden, maar we vertrouwden elkaar voor geen cent. Als hij bijvoorbeeld had voorspeld dat er als eerste een banaan zou worden gevonden, had er binnen het kwartier ergens een banaan in een plantenbak gelegen.

Intussen heeft het personeel van Stelwagen opdracht gekregen om extra goed op te letten. Dat hoorde ik van mevrouw Morales. Zij is nog niet zo lang geleden in dienst gekomen als verzorgster. Een babbelgrage Spaanse die een zwak voor me heeft. Veel van haar zinnen beginnen met: ‘Niet verder vertellen hoor, maar...’ Daar moet je dan een grappig Spaans accent bij denken.

Met haar heb ik misschien weer een nuttige ‘welingelichte bron’ onder het personeel. Vroeger werd die rol vervuld door mijn goede vriendin Anja Appelboom, die lange tijd bij Stelwagen op kantoor werkte en mij regelmatig van informatie voorzag die niet voor bewoners bestemd was. Anja is door Stelwagen met vervroegd pensioen gestuurd.

Als het gaat om het informeren van de bewoners huldigt onze geachte directrice de opvatting: wat niet weet, dat niet deert. Ik heb de indruk dat Stelwagen oprecht vindt dat je bewoners niet

moet opzadelen met kennis waar ze alleen maar nerveus van worden. Ze ziet oude mensen niet helemaal voor vol aan en ze is niet de enige. Ikzelf, bijvoorbeeld, ben het in veel gevallen met haar eens. Als je mensen jarenlang als een kleuter behandelt gaan de meesten vanzelf kleutergedrag vertonen.

Vrijdag 16 januari

De vitaliteit van de bewoners is er het voorbije jaar niet op vooruitgegaan, helaas. De zwaksten en de oudsten zijn ons ontvallen en in hun plaats kwamen geen fitte zeventigers, maar mochten we kneuzen van dik in de tachtig welkom heten.

Het record van het kortste verblijf komt op naam van een mevrouw van wie we zelfs de naam nooit te weten zijn gekomen. Anderhalve dag na haar entree per rolstoel door de voordeur heeft ze het pand in een houten kist via de achterdeur weer verlaten. Misschien waren de emoties van de verhuizing haar te veel geworden.

‘Ze had één kopje thee gedronken, één!’ zei mevrouw Duits wel vier keer.

‘Ja, nou en?’ zei Bakker. Ook vier keer.

Iemand vroeg zich af of de overledene toch voor de hele maand huur heeft moeten betalen.

Volgens de nieuwe richtlijnen mogen mensen alleen nog maar naar een verzorgingshuis als ze nog maar heel weinig zelf kunnen en dus veel verzorging nodig hebben. Nieuwe bewoners zijn, bij binnenkomst al, nog maar een klein stapje verwijderd van de dood of de verpleegafdeling.

Gezonde bewoners zijn in de minderheid. De gemiddelde leeftijd gaat naar de negentig. De doorloopsnelheid wordt steeds groter. Het wordt er allemaal niet vrolijker op.

Er lag een ananas in onze ‘gymzaal’, een ongebruikt kantoortje. De dader gaat nu blijkbaar voor het grotere fruit.

Grappig toch, hoe iets onbenulligs als een onbeheerd achtergelaten vrucht voor zo veel opschudding kan zorgen. Normaal draaien onze bewoners hun hand niet om voor de meest vreemde complottheorieën maar in dit geval staan ze met hun mond vol tanden. Hier kunnen ze niks mee. Het is te vreemd.

‘Ik snap er niks van. Wie doet nou zoiets?’ is de meest gehoorde analyse.

Het zou voor het mysterie mooi zijn als het neerleggen van fruit weer zou stoppen zonder dat de dader ooit bekend wordt. Voor onze weddenschap zou het jammer zijn.

Zaterdag 17 januari

De strengere criteria voor opname in een verzorgingshuis leiden onvermijdelijk tot leegstand. In 2020 moeten achthonderd van de tweeduizend verzorgingshuizen gesloten zijn. Dat is een op de tweeënhalve. Dat betekent ook dat er binnen de vijf jaar flink wat gedwongen verhuisd moet worden, want een bestuur wacht niet met sluiting van een huis tot het de laatste bewoner belooft de pijp uit te gaan.

Hier ten huize werden we anderhalf jaar geleden opgeschrikt door verbouwingsplannen. Iedereen slaakte een zucht van verlichting toen die werden afgeblazen. Die opluchting kon wel eens onterecht zijn. Mijn boerenverstand zegt me dat als dit oude huis niet verbouwd gaat worden, dat best zou kunnen zijn omdat het naar het lijstje ‘te slopen’ is verhuisd.

Ik ben van plan om daar binnenkort eens belangstellend naar te informeren bij mevrouw Stelwagen.

Wij klagen wel over alle betutteling die we ons hier moeten laten welgevallen, maar het kan altijd erger. Het *AD* meldt dat Sientje

van der Lee (91) niet langer plantjes op de vensterbank op de galerij van haar aanleunwoning mag zetten omdat de glazenwasser er elk half jaar weer last van heeft. En ook omdat er af en toe blaadjes van de plantjes vallen. Woningcorporatie De Woonveste heeft bevolen de plantjes te verwijderen. Sientje is haar hele leven boerin geweest. Ze jammert: 'Ik moet groen om me heen hebben,' en ze voert keihard actie: ze heeft een spandoek opgehangen met **BLIJF VAN MIJN PLANTJES AF**. Naast zulke problemen verbleekt al die opwinding over aanslagen in Parijs en België toch een beetje.

Zondag 18 januari

Morgenavond is er een vergadering van Omanido. Op de agenda staan de uitwerking van het restaurantplan en het opstellen van een nieuw schema voor uitjes.

De winterslaap heeft lang genoeg geduurd. Tijd voor reuring. De vergadering vindt plaats bij Geert, die zich daar naar eigen zeggen 'gedegen op aan het voorbereiden is'.

De overheveling van de zorg van het Rijk naar de gemeenten was, naast een ordinaire bezuiniging, bedoeld om de zeggenschap over zorg dichterbij de ontvangers van zorg te leggen.

Dat bezuinigen is vrij aardig gelukt, maar het decentraliseren loopt toch wat averij op. De gemeenteraden die het opeens voor het zeggen hebben, hebben namelijk massaal besloten weer te dé-decentraliseren. Om geld te besparen slaan tientallen gemeenten de handen ineen en werken samen om goedkoper zorg in te kunnen kopen.

Dus in plaats van met één minister of staatssecretaris, heeft 'de zorgsector' nu te maken met, pak hem beet, 37 wethouders uit 37 steden en dorpen. Die worden niet gecontroleerd door 150 Tweede